

VROEGMODERNE BRONNENTYPOLOGIE, VOORAL OP HET VLAK VAN PERSOONSREGISTRATIE

prof. dr. E. Put 

De grote rijkdom aan redactionele vormen uit de vroegmoderne tijd is in grote mate onontgonnen. Vaak gaan deze hoogwaardige bronnen in inventarissen schuil achter formele beschrijvingen. Een werkinstrument dat deze brontypes niet alleen repertorieert, maar ook in hun context plaatst, zou voor de ontsluiting bijgevolg een belangrijke meerwaarde betekenen.

Een van de meest tekenende evoluties in de vroegmoderne archiefvorming is de zich snel ontwikkelende registratie van personen. Het meest in het oog springende voorbeeld hiervan is uiteraard de invoering van parochieregisters waarin dopen, huwelijken en overlijdens van parochianen opgetekend werden. Ook volkstellingen kunnen in dat verband vermeld worden. Beide types bronnen zijn reeds uitgebreid bestudeerd en zijn op velerlei manier ontsloten voor o.m. genealogisch onderzoek.

Daarnaast hebben diverse andere archiefvormers met uiteenlopende bedoelingen informatie over personen systematisch geregistreerd. Daarbij ging het vooral om het vastleggen van juridische status. Poortersboeken, universiteitsmatrikels en wijdingsregisters zijn oude voorbeelden van dergelijke registraties. Verder kan gewezen worden op monsterrollen, admissieboeken (van notarissen, advocaten, procureurs, enz. in de archieven van de provinciale justitieraden), ambachts- en broederschapsboeken, palmaressen in de archieven van Latijnse scholen, *status animarum* in parochiearchieven, enz.

Er is op dit terrein nood aan diep gravend archiefhistorisch onderzoek, maar ook op het vlak van de valorisatie van dit materiaal kan nog veel werk verzet worden. Meer bepaald kan gedacht worden aan (1) de ontwikkeling van laagdrempelige gidsen waarin gebruikers op weg worden gezet en (2) de ontwikkeling van een thesaurus voor specifieke domeinen van archiefvorming.

Achtergrondliteratuur

J.H. KOMPAGNIE (red.), *POP-gids, Personen Op Papier: overzicht van archief- en bibliotheekbestanden met gegevens over persoons- en beroepsgroepen in het Algemeen Rijksarchief*, Den Haag, 1997.

E. PUT, 'Oude werven, nieuwe stellingen: een thesaurus voor de ontsluiting van vroegmoderne redactionele vormen', in: M. Van Der Eycken en E. Houtman (red.), *Lach, Liber*

amicorum Herman Coppens (Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën, Studia, 115), Brussel, 2007, p. 303-318.